विद्वत्त्वाभिमानात्किंमयासर्वज्ञस्येंद्रस्यपुरोवक्तव्यमित्यविमृशन्ययातिराह अक्रोधनइति वैशिष्ट्यंपूजातारतम्यार्थमुच्यते समासमाभ्यांविषमसमेपूजातइतिसमयोर्विषमांविषमयोःसमांचपूजांप्रयुंजानस्यापांक्तेयत्वस्मरणात् ॥ ६ ॥ आक्रुश्यमानइति अस्यआक्रोष्टुःसुकृतंतितिक्षुर्विंदतिनत्वाक्रोशी प्रत्याक्रोशीतुस्वीयमपिसुकृतंनाशयतीतिभावः ॥ ७ ॥ नारुंतुदइति कोपेननृशंसवादीतिवाचा परपीडांनकुर्यादित्युक्तं नहीनतःपरमभ्याददीतेतिहीनेनाभिचारादिकर्मणापरंशत्रुंनवशेकर्तुमिच्छेदितिनमनसापिपरपीडांकुर्यादित्युक्तं अरुःक्षतंतद्वदन्यंतंतुदतिव्यथयतीतिकंटकवन्नस्यादितिपदार्थः न नृशंसवादीस्यादित्येतत्सार्धेनप्रपंचयति ययास्येति उषतींदहंतीं रुषतीमितिपाठेहिंस्रां ॥ ८ ॥ विद्यादलक्ष्मीकतममित्यनेनपरुषवचसांदर्शनमप्यलक्ष्मीकरत्वात्परिहार्यमित्युक्तं ॥ ९ ॥ केतर्ह्यनुसर्तं

अक्रोधनःक्रोधनेभ्योविशिष्टस्तथातितिक्षुरतितिक्षोर्विशिष्टः ॥ अमानुषेभ्योमानुषाश्चप्रधानाविद्वांस्तथैवाविदुषःप्रधानः ॥ ६ ॥ आक्रुश्यमानोनाक्रोशेन्मन्युरेवतितिक्षतः ॥ अक्रोष्टारंनिर्दहतिसुकृतंचास्यविंदति ॥ ७ ॥ नारुंतुदःस्यान्नृशंसवादीनहीनतःपरमभ्याददीत ॥ ययाऽस्यवाचापरउद्विजेतनतांवदेदुषतींपापलोक्यां ॥ ८ ॥ अरुंतुदंपरुषंतीक्ष्णवाचंवाक्कंटकैर्वितुदंतंमनुष्यान् ॥ विद्यादलक्ष्मीकतमंजनानांमुखेनिबद्धांनिर्ऋतिंवहंतं ॥ ९ ॥ सद्भिःपुरस्तादभिपूजितःस्यात्सद्भिस्तथापृष्ठतोरक्षितःस्यात् ॥ सदाऽसतामतिवादांस्तितिक्षेत्सतांवृत्तंचाददीतार्यवृत्तः ॥ १० ॥ वाक्सायकावदनान्निष्पतंतियैराहतःशोचतिरात्र्यहानि ॥ परस्यनामर्मसुतेपतंतितान्पंडितोनावसृजेत्परेषु ॥ ११ ॥ नहीदृशंसंवननंत्रिषुलोकेषुविद्यते ॥ दयामैत्रीचभूतेषुदानंचमधुराचवाक् ॥ १२ ॥ तस्मात्सांत्वंसदावाच्यंनवाच्यंपरुषंक्वचित् ॥ पूज्यान्संपूजयेद्दद्यान्नचयाचेत्कदाचन ॥ १३ ॥ इतिश्रीम० आदिपर्वणिसंभवपर्वणिउत्तरयातेसप्ताशीतितमोऽध्यायः ॥ ८७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ इंद्रउवाच सर्वाणिकर्माणिसमाप्यराजन्गृहंपरित्यज्यवनंगतोसि ॥ तत्त्वांपृच्छामिनहुषस्यपुत्रकेनासितुल्यस्तपसाययाते ॥ १ ॥ ययातिरुवाच नाहंदेवमनुष्येषुगंधर्वेषुमहर्षिषु ॥ आत्मनस्तपसातुल्यंकंचित्पश्यामिवासव ॥ २ ॥ इंद्रउवाच यदाऽवमंस्थाःसदृशःश्रेयसश्चअल्पीयसश्चाविदितप्रभावः ॥ तस्माल्लोकास्त्वंतवंतस्तवेमेक्षीणेपुण्येपतिताऽस्यद्यराजन् ॥ ३ ॥ ययातिरुवाच सुरर्षिगंधर्वनरावमानात्क्षयंगतामेयदिशक्रलोकाः ॥ इच्छाम्यहंसुरलोकाद्विहीनःसतांमध्येपतितुंदेवराज ॥ ४ ॥

व्याइत्यतआह सद्भिरिति असतामतिवादान्दुष्टानामतिक्रमवचनानितितिक्षेत् ॥ १० ॥ ११ ॥ नहीदृशमिति दयादिचतुष्कं संवननंसंभजनंपरमेश्वरस्याराधनं ॥ १२ ॥ १३ ॥ इतिआदिप० नै० भा० भा० सप्ताशीतितमोऽध्यायः ॥ ८७ ॥ ॥ ७ ॥ किमयंपरोपदेशमेवकृतवानुतस्वयमप्यनुद्वेगकरमेववदतीतिपरीक्षितुमिंद्रउवाच सर्वाणीति ॥ १ ॥ ययातिःस्वोत्कर्षोक्त्यापराभिभवमजानन्यथार्थमेवमत्वाह नाहमिति ॥ २ ॥ अवमंस्थाःसर्वेभ्यआत्मनआधिक्योक्त्या सदृशःसदृशान् अल्पीयसइति नृगादीनामपिकृकलासादिरूपत्वदर्शनात्तिर्यंचोपिनावमंतव्याः किमुतसदृशोमनुष्याःश्रेयांसोदेवाऋषयश्चेत्यर्थः ॥ ३ ॥ ४ ॥

Digitized by Google